

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI POLITYKI SENIORALNEJ**
(NR 71)
z dnia 16 lipca 2026 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Polityki Senioralnej (nr 71)

16 lipca 2026 r.

Komisja Polityki Senioralnej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Joanny Borowiak (PiS)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

- informację sekretarza stanu, pełnomocnika rządu do spraw polityki senioralnej z realizacji programu na rzecz osób starszych „Aktywni seniorzy – ASY” w poszczególnych priorytetach z podaniem liczby wyłonionych w konkursach organizacji, udzielonych dotacji oraz terminów ich przekazania;
- informację przewodniczących podkomisji stałych na temat prac podkomisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Aleksander Jakubowski** zastępca dyrektora Departamentu Polityki Senioralnej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Nietopiel** radca prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, **Edyta Kowalska** pełnomocnik wojewody małopolskiego do spraw polityki senioralnej w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim, **Zbigniew Tomczak** przewodniczący Obywatelskiego Parlamentu Seniorów, prezes Polskiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera wraz ze współpracownikiem, **Elżbieta Ostrowska** przewodnicząca Zarządu Głównego Polskiego Związku Emerytów i Rencistów wraz ze współpracownikiem, **Marek Wleklík** ekspert Izby Gospodarczej „Farmacja Polska”, **Łukasz Salwarowski** prezes Stowarzyszenia MANKO – „Głos Seniora” wraz ze współpracownikami, **Przemysław Wiśniewski** prezes zarządu Fundacji Zaczyn, redaktor naczelny „Polityki Senioralnej” oraz **Krystyna Lewkowicz** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Andrzej Kniaziowski** i **Elżbieta Przybylska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł **Joanna Borowiak (PiS)**:

Dzień dobry, otwieram posiedzenie Komisji Polityki Senioralnej.

Serdecznie witam państwa posłów. Witam również przybyłych na Komisję gości. Jest z nami: pan Aleksander Jakubowski, zastępca dyrektora Departamentu Polityki Senioralnej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów; Pani Sylwia Boratyńska, naczelnik wydziału w tym departamencie; pani Martyna Lenar-Pilarska, specjalista Zespołu Współpracy Społecznej, także w tym samym departamencie; jest pani Krystyna Lewkowicz, stały doradca Komisji; pani Elżbieta Ostrowska, przewodnicząca zarządu głównego Polskiego Związku Emerytów i Rencistów; pani Barbara Ruszkowska-Gębka, członek zarządu głównego PZeiR; pan Zbigniew Tomczak, prezes Polskiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera, przewodniczący Obywatelskiego Parlamentu Seniorów; jest pan Łukasz Salwarowski, prezes Stowarzyszenia MANKO – „Głos Seniora”; pan Marek Pilch, ambasador „Głosu Seniora”; pani Małgorzata Sarzyńska, również ze Stowarzyszenia MANKO.

Szanowni państwo, stwierdzam przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji, a na podstawie listy obecności rozumiem, że mogę stwierdzić kworum, tak? Stwierdzam zatem kworum, bo mam taką informację. Wszyscy państwo otrzymaliście zawiadomienie o posiedzeniu. Czy są pytania do porządku dziennego? Takich pytań nie ma. Stwierdzam zatem przyjęcie porządku dziennego.

A w porządku mamy 2 punkty dzisiaj: w pkt 1 rozpatrzenie informacji sekretarza stanu, pełnomocnika rządu do spraw polityki senioralnej z realizacji programu na rzecz osób starszych „Aktywni seniorzy – ASY” w poszczególnych priorytetach z podaniem liczby wyłonionych w konkursach organizacji, udzielonych dotacji oraz terminów ich przekazania; a w pkt 2 mamy informacje przewodniczących podkomisji stałych na temat prac podkomisji.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Proszę uprzejmie pana Aleksandra Jakubowskiego, zastępcę dyrektora Departamentu Polityki Senioralnej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, o zreferowanie materiału.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Senioralnej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Aleksander Jakubowski:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo posłowie, szanowni państwo, chciałbym po pierwsze podziękować za dzisiejszy temat, ponieważ mam nadzieję, że też się przyczyni do zainteresowania tymi działaniami, które są podejmowane w ramach programu „Aktywni seniorzy – ASY”. W przygotowanym materiale, też przekazany tutaj do Komisji, przedstawiamy pięć priorytetów i jaki jest obecnie stan, jeśli chodzi o ich zaawansowanie.

I tak, jeśli chodzi o priorytet I, obecnie dofinansowane zostały 22 oferty. 70 ofert zostało złożonych w konkursie. Komisja konkursowa, także z udziałem przedstawiciela organizacji pozarządowej, opiniowała te oferty, co oznaczało też opunktowanie. Na podstawie tego udało się wyłonić do dofinansowania w ramach budżetu 22 oferty na łączną sumę ponad 4,6 mln zł. Jeśli chodzi o siedziby organizacji, które otrzymały dofinansowanie, to najwięcej jest z województwa mazowieckiego i małopolskiego, bo po sześć. Z województwa podlaskiego dwie, z lubuskiego dwie, z kujawsko-pomorskiego również dwie. Natomiast po jednej z województwa dolnośląskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego oraz wielkopolskiego.

Priorytet I ma charakter innowacyjny, uniwersalny, nowatorski. On miał na celu wypracowanie, też refleksję i następnie pilotaż w co najmniej trzech województwach. Każdy z projektów, które zostały dofinansowane, powinien być zrealizowany w co najmniej trzech jednostkach samorządowych z trzech województw. Dofinansowania objęły projekty obejmujące między innymi kwestie związane z programami edukacyjnymi dla osób starszych i tworzeniem, kształceniem, nauką liderów organizacji senioralnych, rozwijaniem kompetencji związanych z bezpiecznym korzystaniem z nowoczesnych technologii, co jest niezwykle ważne, zwłaszcza w kontekście rozwoju sztucznej inteligencji, przeciwdziałania dezinformacji i cyberzagrożeniom. Także na przygotowaniu i pilotażowym testowaniu modeli lokalnego wsparcia seniorów ukierunkowanego na zwiększenie bezpieczeństwa. Nawet dzisiaj była podkomisja, która też dotyczyła właśnie bezpieczeństwa; czy kwestie – one się też pojawiają w priorytecie III – przeciwdziałania samotności. Więc widać, że te oferty, które spłynęły, stanowiły odbicie na wyzwania współczesności, tak jak właśnie te wyzwania związane z cyberbezpieczeństwem. Też na przykład jeden z projektów dotyczył z kolei udziału w kontakcie z naturą, bo tam była kwestia dotycząca zajęć w lasach.

Priorytet II został również, już teraz mogę powiedzieć, w każdym województwie ogłoszony. Nawet więcej, w czterech województwach już jest rozstrzygnięty konkurs. Dotyczy on edukacji osób starszych, czyli środki na działania przede wszystkim uniwersytetów trzeciego wieku. Działania, które w różnych aspektach, dziedzinach edukacyjnych mają na celu włączenie w życie społeczności lokalnych osób starszych, ale też i promowanie wolontariatu. Tu, jeśli chodzi o te miejsca, gdzie mamy już rozstrzygnięcia, to jest: lubelskie, gdzie złożono 10 ofert, 8 zostało rekomendowanych do dofinansowania; województwo lubuskie, gdzie wszystkie 6 na 6 ofert zostało rekomendowanych do dofinansowania; małopolskie – na 32 oferty 11 otrzymało dofinansowanie; Podkarpacie, gdzie na 20 ofert 16 otrzymało dofinansowanie. W podkarpackim jest to na kwotę przekraczającą ponad 712 tys. zł. W Małopolsce ponad 500 tys. zł.

Jeśli chodzi o priorytet III dotyczący – to też ma charakter nowatorski – wsparcia rad seniorów, które funkcjonują przy jednostkach samorządu terytorialnego, czy projektów właściwie realizowanych przez gminy, ale mających tutaj wsparcie i poparcie rady seniora w danej jednostce samorządu terytorialnego, to w ramach tego priorytetu wpłynęło 291 ofert. 237 ofert zostało ocenionych pozytywnie przez wojewodów i chcę to powiedzieć bardzo wyraźnie, że wszystkie oferty, które spotkały się z pozytywną oceną, otrzymały dofinansowanie. W przypadku województwa dolnośląskiego to 12 projektów na kwotę około 207 tys. zł. Województwo kujawsko-pomorskie – 7 projektów na kwotę ponad 114 tys. zł. Województwo lubelskie – 15 projektów na kwotę ponad 250 tys. zł. Lubuskie – 9 ofert uzyskało dofinansowanie na kwotę około 154 tys. zł. W łódzkim dofinansowanie 6 projektów rekomendowanych przez rady seniorów na kwotę ponad 100 tys. zł. W Małopolsce 22 projekty na kwotę ponad 366 tys. zł. W województwie mazowieckim 35 projektów na kwotę przekraczającą 600 tys. zł. Województwo opolskie to jest 8 projektów na kwotę ponad 146 tys. zł. Podkarpacie – 12 ofert uzyskało dofinansowanie na blisko 200 tys. zł. Podlasie – 14 projektów na kwotę ponad 232 tys. zł. Pomorze – 30 ofert otrzymało dofinansowanie na łączną kwotę ponad 469 tys. zł. Śląsk – dofinansowano 26 projektów na kwotę ponad 443 tys. zł. Świętokrzyskie – 12 projektów na kwotę około 207 tys. zł.

Województwo warmińsko-mazurskie – 9 projektów na kwotę ponad 143 tys. zł. Wielkopolska to jest 10 projektów na kwotę ponad 100 tys. zł. I 16. województwo zachodniopomorskie – 10 projektów na kwotę ponad 151 tys. zł. To, co chciałbym też zaakcentować, bo na Komisji się widzieliśmy, o tym wspominałem, to też wynika z uchwały Rady Ministrów – w ramach tego priorytetu też dodatkowo premiowane były te działania rad seniorów, które były nakierowane na to, aby przeciwdziałać osamotnieniu osób starszych.

Priorytet IV – integracja wewnątrzpokoleniowa. Tutaj również w każdym województwie został ogłoszony konkurs. Co więcej, w trzech województwach mamy już rozstrzygnięcia przez wojewodów. To jest, przypominam, priorytet związany z integracją wewnątrzpokoleniową, on obejmuje aktywność fizyczną, zajęcia w obszarze kultury, ale też działania promujące zdrowy styl życia, co też niezwykle jest istotne. I tutaj mamy: w województwie lubelskim 12 ofert na 31 rekomendowano dofinansowanie; w Małopolsce 28 na 85; na Podkarpaciu 23 na 77 ofert.

I wreszcie mamy priorytet V. On jest związany ze wspieraniem funkcjonowania, tworzenia ośrodków wsparcia, dziennych domów pobytu, klubów samopomocy w celu podnoszenia jakości świadczonych usług, zwiększania dostępności wsparcia dziennego, realizacji działań także, co się pojawiło, związanych z przeciwdziałaniem chorobom odciepniennym. W ramach tego konkursu – tam za to też można było dostać dodatkowy punkt – wpłynęło 813 ofert w module I, czyli na utworzenie 123 oferty, w module II dotyczącym utrzymania 690 ofert. I tak, w module I dofinansowania 48 ofert na blisko 1000 miejsc nowych w klubach seniorów, w dziennych domach. I w module II dofinansowano wszystkie oferty, to też chcę podkreślić, które zostały pozytywnie ocenione przez wojewodów, to jest 667 ofert na 272 dzienne domy, 399 klubów. A zatem wszystkie pozytywnie ocenione oferty dotyczące tego, aby dalej funkcjonował, był dofinansowany klub lub dom. Nie wiem, pani przewodnicząca, czy tutaj przedstawiać to na rozbieżności poszczególnych województw, czy zbiorczo tę informację?

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Mówimy w tej chwili o...

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

Priorytet V.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

...priorytecie V. Poproszę o przedstawienie, dlatego że ja i tak mam pytanie przygotowane dotyczące tych wcześniejszych modułów, bo tam zabrakło tego rozbieżności na województwa. To poproszę uprzejmie.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

Pozwoliłem sobie zwięźle, żeby było więcej czasu już na sprecyzowane pytania.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Później będziemy dopytywać.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

Oczywiście.

To tutaj tylko powiem, bo też i państwo z organizacji, osoby, które nas oglądają, mogą być zainteresowane. Jeśli chodzi o moduł I w priorytecie V, dofinansowanie nastąpiło w województwie dolnośląskim – 1 dzienny dom, 3 kluby, to jest kwota łącznie ponad 629 tys. zł. Kujawsko-pomorskie – 2 dzienne domy, kwota ponad 500 tys. zł. Lubuskie – 2 kluby, blisko 300 tys. zł. Małopolska – 3 dzienne domy i 10 klubów, kwota przekraczająca 2 mln zł. Mazowieckie – to jest 1 dzienny dom, 2 kluby, kwota ponad 465 tys. zł. Opolszczyzna – 2 dzienne domy. Podkarpacie – 1 dzienny dom, 5 klubów. Pomorskie – 3 kluby. Śląsk – 1 dzienny dom, 1 klub. Warmińsko-mazurskie – 4 kluby. Wielkopolska – 2 dzienne domy, 2 kluby. I zachodniopomorskie – 1 dzienny dom i 2 kluby. Przy czym mówię, to jest tworzenie nowych miejsc. Tutaj też ocena była przeprowadzana przez wojewodów.

Jeśli chodzi o moduł II w priorytecie V, czyli ten utrzymaniowy, w ramach modułu II w województwie dolnośląskim dofinansowanie przewidziano dla 23 dziennych domów i 46 klubów, to jest na kwotę prawie 5 mln zł. W kujawsko-pomorskim – 20 dziennych domów i 12 klubów na kwotę ponad 2,73 mln zł. W lubelskim – 14 dziennych domów, 8 klubów na kwotę ponad 1,62 mln zł. W lubuskim – 15 dziennych domów, 22 kluby na kwotę około 2,83 mln zł.

W łódzkim – 15 dziennych domów i 11 klubów na kwotę 2,188 mln zł. W Małopolsce – 23ienne domy, 51 klubów, kwota ponad 4,9 mln zł. W mazowieckim – 31 dziennych domów, 47 klubów na kwotę ponad 6,423 mln zł. W opolskim – 7 dziennych domów, 17 klubów, kwota ponad 1,381 mln zł. W Podkarpaciu to jest 28 dziennych domów, 27 klubów, kwota ponad 4,116 mln zł. Podlaskie – 3ienne domy, 24 kluby na kwotę ponad 1,614 mln zł. Pomorskie – 11 dziennych domów, 24 kluby na kwotę 2,169 mln zł. Śląsk – 26 dziennych domów, 30 klubów na kwotę ponad 4,54 mln zł. Świętokrzyskie – 12 dziennych domów, 26 klubów na kwotę ponad 2,293 mln zł. Warmińsko-mazurskie to jest 10 dziennych domów, 14 klubów, kwota ponad 2,2 mln zł. Wielkopolska – 20 dziennych domów, 17 klubów na kwotę ponad 3,075 mln zł. I zachodniopomorskie – 14 dziennych domów i 19 klubów na kwotę około 2,041 mln zł. Nastąpiła też rezygnacja z przyznania dotacji przez 6 JST; rezygnacja też części wojewodów z części tych środków przeznaczonych na pomoc techniczną. Te środki, które zostały w ten sposób wygospodarowane, pozwoliły na utworzenie kolejnych 11 klubów „Aktywny senior”. Chcę tutaj przedstawić najbardziej bieżącą informację, więc jeśli państwo pozwoli, to takie kluby zakwalifikowały się na dostanie dofinansowania w województwie kujawsko-pomorskim, lubuskim, łódzkim, pomorskim i świętokrzyskim, a w województwie mazowieckim, podkarpackim i śląskim nawet 2 kluby. I tutaj łączna kwota przyznanych dotacji wyniosła 1,363 mln zł. To tytułem wstępu, trochę sprawozdawczego. Oczywiście działamy tutaj transparentnie, te dane są w publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej i pozostajemy do dyspozycji.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Oczywiście to jest wymóg.

Sekundkę, nie otworzyłam jeszcze dyskusji, pani przewodnicząca, momencik. Panie dyrektorze, oczywiście działacie państwo transparentnie, bo tak być musi. Dziękuję za przedstawienie tego materiału. Państwu się należy informacja, że ten temat został zaproponowany i dzisiaj pracujemy nad tym częściowym sprawozdaniem, bo rok się jeszcze nie skończył, dotyczącym programu „Aktywni seniorzy – ASY” na wniosek strony społecznej, ponieważ napłynęły zgłoszenia, że nie wpłynęły środki finansowe. Kończy się za chwilę lipiec, a program był obliczony na cały rok kalendarzowy.

Szanowni państwo, otwieram dyskusję nad tym materiałem i od razu, panie dyrektorze, powiem tak: w temacie tego punktu mamy: rozpatrzenie informacji z realizacji programu na rzecz osób starszych „Aktywni seniorzy – ASY” w poszczególnych priorytetach – to mamy – z podaniem liczby wyłonionych w konkursach organizacji, ale mamy dalej: udzielonych dotacji oraz terminów ich przekazania. Nie mamy w żadnym z punktów terminów przekazania dotacji. Moje pytanie pierwsze i poproszę o odpowiedź dzisiaj, bo państwo mieliście to w tytule, kiedy w poszczególnych priorytetach, na poszczególne zadania zostały przydzielone dotacje? To jest jakby moje pierwsze pytanie.

Dalej, szanowni państwo, patrzę na priorytet I. Mamy ogólną liczbę ofert, które wpłynęły i kwotę ponad 4,6 mln zł, 22 oferentów, ale nie mamy informacji, jeśli chodzi o kwestie związane z miejscem tego. Jak to wygląda w poszczególnych regionach, jak to się rozkłada? Priorytet I Rozwój strategicznych koncepcji w zakresie polityki senioralnej – nie mamy żadnej informacji, w których to regionach ci oferenci zostali wyłonieni, myślę o województwach. Priorytet II Edukacja osób starszych – na 16 województw, szanowni państwo, mamy 3 województwa, które reprezentują beneficjentów. Moje pytanie: co z pozostałymi 13 województwami? Czemu one nie są tutaj obecne? Czy mamy rozumieć, że ten priorytet będzie realizowany tylko w 3 województwach na 16 w tym roku? Tak to wygląda, z tego, co państwo przedstawiliście. Priorytet III Partycypacja społeczna osób starszych, rady seniorów – mamy tutaj, szanowni państwo, reprezentację wszystkich województw, czyli to akurat w przypadku tego punktu rozkłada się to na wszystkie województwa. Natomiast ja bym chciała zapytać – i pytam, nie tylko bym chciała, ale pytam – z czego wynikają różnice w liczbie dofinansowanych projektów? Priorytet IV Integracja wewnątrzpokoleniowa – mamy na 16 województw tylko 2: małopolskie i podkarpackie. Co z pozostałymi 14? Priorytet V Rozwój dziennych form wsparcia – tutaj mamy tylko liczby i też nie mamy tego podziału na województwa. Mamy 14 dziennych domów, 34 kluby w module I. W module II te liczby są inne: 272ienne domy, 395 klubów. Poproszę o informację pod względem równomierności, jak to się rozkłada w poszczególnych województwach.

Dalej mamy, proszę państwa, ten moduł I. Pan dyrektor przeczytał, chyba że to jest uzupełnienie? Tak, to jest uzupełnienie. Dobrze, to w porządku. To tutaj pytania nie mam, ale pytanie jest też o to, z czego wynikają różnice w liczbach? W poszczególnych województwach oczywiście.

Mamy dalej informację, jeśli chodzi o priorytet V, czyli dofinansowanie utworzenia nowych dziennych domów „Aktywny senior” oraz klubów „Aktywny senior”. I jest informacja, że w wyniku rezygnacji z przyznanej dotacji przez 6 JST oraz rezygnacji wojewodów z części środków przeznaczonych na pomoc techniczną powstały oszczędności. Jasne, ja się bardzo cieszę, że państwo tutaj jakby dokooptowaliście jeszcze te domy i kluby. Natomiast poprosiłabym o informację o przyczynie rezygnacji i przez jednostki samorządu, i przez wojewodów, jak to się wydarzyło.

Szanowni państwo, to pytanie podstawowe – mieliśmy to w temacie, państwo również mieliście to w tytule wniosku o przygotowanie informacji dla Komisji. Kiedy zostały wypłacone środki w ramach poszczególnych priorytetów oraz modułów? Dobrze, w związku z powyższym jak się ma jakby wykonanie na chwilę obecną do tych środków, które pozostały, jaka pula pozostała? Dziękuję uprzejmie. Jeśli chodzi o moje pytania, to wszystko.

Pani wiceprzewodnicząca Alicja Chybicka, proszę uprzejmie.

Posel Alicja Chybicka (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Mam jedno krótkie pytanie, ale ważne, dlatego że cała ta prezentacja opierała się wyłącznie na pieniądzach, a ja bym chciała zapytać o ludzi. Ile z 10 mln w tych programach odniosło jakąś korzyść? Kto z tego skorzystał? W seniorach, z podziałem na grupy wiekowe, bo to jest też ważne. Jakich grup wiekowych seniorów te programy dotyczyły i ilu ich było w skali ogólnej z tych 10 mln osób? Bo bardzo dużo pan mówił i bardzo ładnie o tym, ile pieniędzy na co wydano, tylko ilu ludziom to posłużyło? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję.

Kto z państwa posłów jeszcze chciałby zabrać głos? Nie ma już zgłoszeń. Ja tylko nie wiem, czy pan dyrektor będzie mógł na to pytanie już odpowiedzieć, dlatego że to jest w trakcie realizacji. Myślę, że to będziemy mogli, bo...

Posel Alicja Chybicka (KO):

Może na piśmie, jak już państwo zbiorą takie dane.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Tak, ale to moment, może uzupełnię.

To jest, tak jak powiedziałam na początku, na razie częściowa informacja. Jeszcze rok kalendarzowy się nie skończył, więc na pewno będziemy o to prosić. Czy możemy się tak umówić, jak się skończy rok kalendarzowy? Ale oczywiście te informacje, o które pani przewodnicząca prosiła, na ile państwo macie, poprosimy też o przekazanie.

Dobrze, czy pan dyrektor woli odpowiedzieć na pytania posłów, a dopiero później, jakby w drugiej rundzie, strona społeczna, czy połączyć to?

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

To tak, jak pani przewodnicząca sobie życzy, my jesteśmy tu służebni.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

To proszę odpowiedzieć na pytania posłów. Bardzo proszę o szczególne uwzględnienie tej kwestii, która nie została tutaj ujęta, czyli terminu wypłacenia środków, bo z tego powodu właśnie, z informacji, które napłynęły do nas, jest to dzisiejsze posiedzenie Komisji.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

Dziękuję serdecznie.

Pozwolę sobie od końca, czyli odpowiedzieć na kwestię, ile osób skorzysta. Rzeczywiście, jesteśmy w trakcie. I to, ile ostatecznie osób skorzysta, będziemy wiedzieli oczywiście po otrzymaniu sprawozdań. Zaznaczę jednak, że to będzie monitorowane i to jest zobowiązanie wynikające z samej uchwały Rady Ministrów. Na samym końcu dokumentu tam jest tabelka z elementami, które są monitorowane, czyli ilu seniorów skorzysta. Więc mogę zapewnić, że będzie

to i jeżeli pamięć mnie nie zawiedzie, a jak nie zapamiętam, to na pewno tutaj zostanie przypomniane mi to, to taką mam nadzieję informację przedstawić w przyszłym roku.

Jeśli chodzi o informację o kwestię przekazywania środków. W przypadku priorytetu I, jeżeli zostanie podpisana umowa, to kwestia przelania środków jest krótsza niż tydzień. To jest parę dni.

Jeśli chodzi o kwestię...

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Panie dyrektorze, przepraszam, ale czy jakiegokolwiek środki... Może inaczej zapytam, czy państwo wypłacili już jakiegokolwiek środki? Bo pan mówi teraz, że środki zostaną przekazane. Rozumiem, że prawdą jest to, co napłynęło w informacjach, że jeszcze państwo nie wypłaciliście żadnych środków, a te projekty mają być realizowane w poszczególnych priorytetach i modułach.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

Jeśli chodzi o priorytet I, środki w stosunku do tych umów, które zostały podpisane, powinny być przekazane.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Ale pytam, kiedy zostały przekazane, panie dyrektorze?

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

To taką informację szczegółową, jeśli chodzi o datę dzienną, musimy zweryfikować w takim razie na piśmie.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Tak, tylko, panie dyrektorze, naprawdę z całym szacunkiem, bo mieliście państwo tę informację przekazaną w tytule wniosku Komisji przed przystąpieniem do dzisiejszego posiedzenia. Państwo mieliście czas na przygotowanie, to z czego zatem wynika fakt, iż nie zawarliście państwo w swoim materiale tak ważnej informacji, która stanowiła kanwę zwołania dzisiejszego posiedzenia na ten temat?

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

Szanowna pani przewodnicząca, tak jak wspomniałem, informacja zostanie udzielona na piśmie. Nie otrzymaliśmy w zakresie priorytetu I żadnej informacji o tym, żeby jakaś organizacja, mimo podpisania umowy, nie otrzymała środków. W związku z czym zostanie to zweryfikowane.

Jeśli chodzi o priorytet II i IV, to są priorytety, które są realizowane przez wojewodów. Tu informacje zaciągniemy również od wojewodów, przy czym wojewodowie składają wnioski o środki na bieżąco, są one na bieżąco przekazywane. Również tutaj nie mieliśmy jakiegokolwiek informacji, aby było opóźnienie, aby organizacja została wyłonią i nie otrzymała środków w terminie.

Jeśli chodzi o priorytety III i V, również tutaj na bieżąco są kierowane pisma o przekazanie środków.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dobrze, panie dyrektorze, tylko żebyśmy się dobrze zrozumieli – jeszcze raz proszę przeczytać tytuł informacji, którą państwo mieliście przygotować.

Informacja o udzielonych dotacjach oraz terminach ich przekazania – czemu zatem tej kluczowej informacji państwo nie zawarliście? Pan dzisiaj przedstawia posłom i stronie społecznej obecnej bardzo licznie – proszę zobaczyć, jak licznie – na dzisiejszym posiedzeniu Komisji, że państwo dopiero to zbieracie. To, kiedy państwo to zbieracie, skoro prosiliśmy, sekretariat wysłał do państwa informację z prośbą o te właśnie kwestie odpowiednio wcześniej? Poproszę o odpowiedź na moje pytanie. Staram się je zadawać jak najbardziej subtelnie.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

Tak.

Powtórzyć mogę, że odpowiedź zostanie udzielona na piśmie.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Panie dyrektorze, nie. Pytam, dlaczego jej nie ma? Dlaczego nie ma tej informacji?

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

To znaczy tutaj, jeśli chodzi o informację „terminy przekazywania”, w priorytecie I to są trzy dni od przekazania i podpisania umowy. To jest w przypadku każdego przypadku. Szczegółowo, bo do tej pory taki sygnał do mnie nie dotarł, jeśli chodzi o organizację, ażeby podpisana została umowa i środki nie zostały przekazane. Jeżeli taki sygnał dotarł do pani przewodniczącej, musi być przeanalizowany.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Do strony społecznej.

Panie dyrektorze, to jeszcze raz, ponieważ pan nie odpowiada mi na pytanie, w takim razie bardzo proszę o to, żebyście państwo przekazali nam informacje szczegółowe z datami dziennymi, tak jak pan to powiedział, do kolejnego posiedzenia Sejmu, czyli najpóźniej do 28 lipca. Dziękuję uprzejmie. Pan na to pytanie mi nie odpowie, bo pytam, dlaczego nie ma informacji, a pan mi mówi, że te pieniądze powinny być przekazane. Materiał wymaga uzupełnienia.

Bardzo proszę, oczywiście państwo przedstawiciele strony społecznej będą teraz pytali. Pana dyrektora proszę o wyłączenie mikrofonu. Uprzejmie proszę, kto z państwa... Bardzo proszę, pani Krystyna Lewkowicz, i poproszę uprzejmie o zgłaszanie się przedstawicieli strony społecznej do głosu. Udzielam głosu pani Krystynie Lewkowicz.

Stały doradca Komisji Krystyna Lewkowicz:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, może po kolei odniosę się do poszczególnych priorytetów.

Priorytet I dotyczy największych projektów o zasięgu ogólnopolskim lub przynajmniej obejmujących w pilotażu 3 województwa. Tutaj kwota budżetu okazała się zdecydowanie za mała, dlatego że na 78 wniosków tylko 22 otrzymały dofinansowanie i to tylko i wyłącznie z powodu tego, że zostały wyczerpane środki tego priorytetu, bo cała kwota została wydatkowana. Proszę państwa, oczywiście nie mam informacji, o które pani przewodnicząca pytała, ale mam jedną informację z własnego podwórka. Dotacja została wypłacona 3 dni po podpisaniu umowy. Więc sama byłam w szoku, bo to się nie zdarzyło przez 13 lat nigdy, tylko zawsze te dotacje były wypłacane bardzo późno. Przypomnę, że umowa mówi o 30 dniach, więc byłam przygotowana na 30 dni, dostałam po 3 dniach, co odebrałam bardzo pozytywnie. Natomiast bardzo mi jest szkoda tych 50-paru wniosków, bo są to wnioski na pewno bardzo cenne i one niestety zostały odrzucone tylko i wyłącznie z tego powodu, że było za mało środków na ten priorytet.

Priorytety II i IV, o których pan dyrektor mówił – z informacji wynika, że konkursy zostały rozstrzygnięte w 2–3 województwach. Co do pozostałych województw, nie mamy tutaj pełnej wiedzy, co się dzieje. W każdym razie, jeżeli nawet w tych województwach zostały konkursy ogłoszone, a mamy połowę lipca, to zanim one zostaną rozstrzygnięte, zanim one zostaną ocenione, podpisane umowy, to będzie nie wcześniej niż październik. I tutaj nie oszukujmy się, w ciągu dwóch czy dwóch i pół miesiąca nikt rocznego programu dobrze nie zrealizuje. Będzie to robił w pośpiechu i w pośpiechu wydawał pieniądze. Będę miała później pytanie odnośnie do wszystkich priorytetów, dlatego że w priorytetach II, III i IV, zapewne ze względu właśnie na te opóźnienia, nie wszystkie środki zostaną wydatkowane. I tutaj, jeżeli ministerstwo w październiku czy w listopadzie zostanie z 10 mln zł wolnych środków, to naprawdę będzie to sytuacja bardzo niekomfortowa dla ministerstwa i dla jego oceny, dlatego że nikt w ciągu miesiąca czy dwóch 10 mln zł nie wydatkuje. Więc to jest sytuacja, która ma prawo być niepokojąca.

Proszę państwa, jak mówiłam wcześniej, najwięcej emocji wzbudził priorytet III, który pojawił się jako nowy. To jest jeden z elementów tej reformy, że w ramach priorytetów pojawił się praktycznie priorytet gwarantujący wszystkim radom seniorów otrzymanie dofinansowania. To jest ewenement, bo we wszystkich pozostałych priorytetach obowiązuje procedura konkursowa i dostają dofinansowanie tylko najlepsze projekty; jak widać z priorytetu I, nieliczne. Natomiast kwota przyznana dla rad seniorów – 50 mln zł na 5 lat i 10 mln zł na 2026 r. – gwarantowała praktycznie dofinansowanie każdego wniosku. I tu, proszę państwa, stało się to, co się już działo wybiórczo w województwie mazowieckim i w zasadzie mnie to nie zdziwiło, aczkolwiek to jest bardzo niepokojąca sytuacja, że na 290 wniosków złożonych tylko 223 otrzymały dofinansowania, ponieważ 54 wnioski uznano za słabe, za niewarte dofinansowania. Tak to wynika, bo gdyby były warte, to dostałyby dofinansowanie, ponieważ na 10 mln zł budżetu wykorzystano 3,883 mln zł. W związku z tym, jeżeli taki był budżet i takie

wykonanie na poziomie 39%, to pewnie, gdyby tamte wnioski się kwalifikowały, to by otrzymały dofinansowanie. Nie otrzymały, bo były pewnie niewarte dofinansowania. Tak jak powiedziałam, ta sytuacja mnie osobiście bardzo niepokoi, aczkolwiek nie dziwi. Dlatego że, proszę państwa, marszałek województwa mazowieckiego od ponad siedmiu czy ośmiu lat finansuje rady seniorów, mimo że nie było żadnego systemu, mimo że nie dostawały dotacji, to z własnych środków finansował rady seniorów. Sytuacja była identycznie taka jak ta, że były środki, można było dostać dotacje, a połowa rad seniorów nawet nie raczyła złożyć wniosku. Później lamentowała: „Ach, co byśmy nie zrobili, gdybyśmy mieli pieniądze”.

Podam tylko dwa przykłady. Są oczywiście rady seniorów, które działają znakomicie. Dopiero co wróciłam z jubileuszu rady seniorów w Starachowicach i byłam pod wrażeniem tego, czego potrafili w ciągu 10 minut dokonać. Natomiast byłam również w innej gminie mazowieckiej, gdzie słyszałam właśnie to narzekanie: „Ach, gdyby były pieniądze” itd. Pytam się: „Czy przygotowaliście wniosek do marszałka?”, bo to jeszcze było przed tym projektem. „No, przygotowaliśmy” – to ja, znając bardzo dobrze burmistrza, natychmiast idę do burmistrza, mówię: „Proszę pana, jak to jest, gdzie są te pieniądze, gdzie jest ten wniosek? Dlaczego pan tego wniosku nie przesłał do marszałka? Wystarczyło tylko dać rekomendację i przesłać”. A on mi mówi, że ten wniosek był tak beznadziejny, że on jako burmistrz wstydził się go nawet poprzeć, bo on się nie nadawał do niczego. Mówię: „Nie rozumiem, proszę mi pokazać ten wniosek”. Wyciąga burmistrz wniosek z dolnej szuflady, a we wniosku pisze: „Wycieczka do Lichenia, dyskoteka pana Jacka, zakup biletów do teatru i coś tam jeszcze, i coś tam jeszcze”. Proszę państwa, to się powtarza. Mimo ogromnych pieniędzy, jakie wpompowano w rady seniorów w ciągu 13 lat, wciąż niektóre rady nie rozumieją w ogóle swojej misji ani swojej istoty, po co zostały powołane. Ten przykład, że rząd po raz pierwszy w życiu wymyślił systemowe wsparcie dla rad seniorów i wziął te pieniądze od nas z uniwersytetów trzeciego wieku, dlatego że tak się ukształtował budżet, że ten budżet na priorytety I–IV nie został zwaloryzowany przez 13 lat, a ponadto jeszcze z tej puli wzięto 50 mln zł na rady seniorów gminne i innych szczebli. W związku z tym jakoś to przeboleliśmy, sądziliśmy, że coś się w tej sprawie zadziało. Nic się nie zadziało, nic się nie poprawiło i na dzień dzisiejszy wszystkie wnioski, które się nadawały do sfinansowania, zostały sfinansowane w radach seniorów na kwotę – przypomnę – 3,883 mln zł na budżet 10 mln zł.

I teraz powtarzam to pytanie – jak państwo widziecie zagospodarowanie tych środków zarówno w priorytecie III, które już wiadomo, że wynoszą ponad 6 mln zł wolnych, jak również w priorytetach II i IV, gdzie być może wystąpią podobne sytuacje, że nie wszystkie środki zostały wykorzystane? Przy takiej mizerii budżetowej, która nie była rewaloryzowana przez 13 lat, to przyjęcie do wiadomości, że 7, 10, może 12 mln zł z funduszu „ASY” nie zostanie zrealizowane, jest dla nas informacją niemalże tragiczną, żeby nie powiedzieć skandaliczną. W związku z tym moje pytanie jeden jest takie: czy istnieje jakiś pomysł, jakiś system przygotowany, jakieś wyjście awaryjne B, które by pozwoliło wykorzystać w 100% budżet 2026 r.? Bo to jest budżetówka i nie ma takiej możliwości, żeby środki niewykorzystane w tym roku zasiły budżet przyszłego roku. Nie, nie zostaną wykorzystane, to przepadną. I teraz, szanowni państwo, jak my mamy pójść do naszych organizacji senioralnych i powiedzieć, że 10 czy 12 mln zł przepadło? Przepadło, bo się opóźniło, bo się obsunęło, bo tam coś jeszcze innego się zrobiło. To jest dla mnie rzecz niepojęta. Mimo że ogólna ocena tego projektu ze strony organizacji senioralnych jest naprawdę bardzo wysoka i w wyniku tych programów, najpierw „ASOS”, później „Aktywni+”, teraz „ASY”, na pewno powstanie bardzo dużo wartościowych projektów i liczba beneficjentów tutaj będzie też słuszna, to ten stan faktyczny, który jest na dzień dzisiejszy, jest szalenie niepokojący. Przypomnę jeszcze, że po raz pierwszy w historii tego funduszu od 13 lat ministerstwo położyło bardzo silny nacisk na dotarcie do beneficjentów z obszarów wiejskich i miejsko-wiejskich. To jest coś nowego, co powinno wszystkich państwa usatysfakcjonować, zwłaszcza że działa tutaj podkomisja do spraw problemów osób starszych z obszarów wiejskich i na pewno pani poseł przewodnicząca przyjmie te informacje z zadowoleniem, że praktycznie w tej procedurze konkursowej to miały szansę tylko projekty, które się załapały na to, brzydko mówiąc, dodatkowe kryterium specjalne, które dotyczyło właśnie objęcia beneficjentów z obszarów wiejskich i miejsko-miejskich.

Proszę państwa, w dobie internetu to jest to stosunkowo proste, aczkolwiek mówiliśmy tu na poprzedniej Komisji o wykluczeniu komunikacyjnym, które degraduje każdy projekt

w sensie dotarcia z nim do obszarów wiejskich. Niemniej jednak w każdej wsi, w domu sołtysa, w bibliotece wiejskiej, w szkole podstawowej, prawda, w remizie strażackiej internet jest i mamy pozytywne przykłady, że te instytucje na poziomie właśnie wiejskim spełniają bardzo dobrą rolę takich nieformalnych partnerów w realizacji projektów senioralnych i niech tak dalej będzie. Umiemy już dotrzeć do tych beneficjentów i tu możemy, przynajmniej w moich projektach, zagwarantować, że on trafi do obszarów wiejsko-miejskich i to jest niewątpliwy nowy walor tego projektu. Natomiast te rady seniorów są naprawdę bardzo trudnym tematem i gdziekolwiek my się nie pojawimy – w uniwersytetach trzeciego wieku czy w jakichś innych organizacjach senioralnych – jesteśmy naprawdę bardzo brutalnie atakowani. Jak mogliśmy dopuścić do takiej sytuacji? Dopuszciliśmy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani Krystyno, za te uwagi.

Obawiam się, że raczej już pewnie drugiej tury nie będzie, bo przekraczamy połowę roku, już jest za chwilę sierpień, więc pewnie te środki pozostaną niewykorzystane, ale oczywiście będziemy zobowiązani o odpowiedź na to pytanie.

Bardzo proszę jako kolejny mówca pan Przemysław Wiśniewski, Fundacja Zaczyn, magazyn „Polityka Senioralna”. Proszę uprzejmie. Jeśli państwo chcą zabrać głos jeszcze ze strony społecznej, to proszę o zasygnalizowanie tego.

Prezes zarządu Fundacji Zaczyn, redaktor naczelny „Polityki Senioralnej” Przemysław Wiśniewski:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowni panowie i panie posłanki, drodzy reprezentanci organizacji pozarządowych, występuję na tej Komisji i bardzo państwa przepraszam, że tak jestem do państwa tyłem albo bokiem, ale nie mam wyboru po prostu.

W każdym razie byłem obecny na posiedzeniu Komisji pod koniec zeszłego roku, kiedy była podsumowana kwestia konsultacji programu „ASY” na lata 2026–2030. Moja ocena jako eksperta była bardzo taka miazdząca wobec tego programu, który według mnie był bardzo źle zaprojektowany w każdym ze swoich priorytetów, w kwestii ogólnych takich horyzontalnych założeń, potencjalnej efektywności i też zdolności KPRM do prowadzenia tego programu w sposób jakościowy, zwłaszcza po doświadczeniach z lat 2024–2025, kiedy program „Aktywni+” był przeprowadzony bardzo źle, w sposób taki trochę lekceważący i krzywdzący wobec części organizacji społecznych, które doświadczyły takiego niezbyt dobrego procedowania ich spraw w ramach tego konkursu. Mamy połowę roku – jak się okazuje, przynajmniej w dwóch priorytetach w większości województw, właściwie w trzech czwartych województw ten konkurs został ogłoszony, ale nie został rozstrzygnięty. Kwestia, kiedy środki wpłyną, jest taką kwestią drugorzędną, bo wiadomo, że zanim te konkursy zostaną w ogóle rozwiązane i zanim środki będą wypłacone, to będzie jesień, co znowu obniży efektywność prowadzenia tych projektów, które wprawdzie mają teraz mniejsze budżety, ale mają też swoje założone rezultaty i swoich potencjalnych beneficjentów, którzy znowu będą mieli dostęp do zajęć, do różnego rodzaju form wsparcia w okresie późnej jesieni czy wczesnej zimy.

Chciałbym tutaj zaznaczyć kilka kwestii szczegółowych, bardzo różnej wagi moim zdaniem, czasami nie zgadzając się pewnie z częścią z państwa i też przynajmniej w jednej kwestii z przedmówczynią. Jeżeli można, to po kolei.

Priorytet I – szanowni państwo, mam tutaj bardzo ważną taką uwagę i też pytanie do pana dyrektora. Kto oceniał państwa wnioski? Ta lista rankingowa jest oczywiście dostępna, ponad 70 ofert. Część to są uznane organizacje. Same nazwy mówią o tym, że tam jest potencjał innowacyjny. Natomiast zostało dofinansowanych też dużo projektów, które absolutnie z innowacją, potencjałem do skalowania, uniwersalnego wykorzystania nie mają nic wspólnego. Ja to wiem nie tylko poprzez analizę tytułów, ale też poprzez analizę części tych wniosków, które do nas wpływały z prośbą o zaopiniowanie i absolutnie nie były innowacyjne, absolutnie nie odpowiadały na żadne potrzeby, o których byśmy wcześniej nie wiedzieli. Były bardzo wtórne po prostu. Więc takie pytanie pierwsze dotyczące tego, czy eksperci oceniający mieli doświadczenie w ogóle w kwestiach związanych z innowacjami, skalowaniem, tymi wszystkimi nowymi rzeczami, o które w priorytecie I chodziło?

Mam też taką drugą, myślę, dosyć ważną rzecz, trochę się z panią Lewkowicz nie zgadzając – ponad 20 wniosków zostało odrzuconych w ramach priorytetu I nie dlatego, że były dobre, nie starczyło pieniędzy, tylko dlatego, że zostało odrzucone formalnie. Mówimy tutaj o ponad jednej trzeciej ofert, które KPRM odrzucił ze względów formalnych, nie publikując na listach rankingowych informacji, czego organizacje nie dowiozły, czego nie udowodniły. Dlatego chciałbym tutaj zapytać o powody, o takie najczęstsze powody odrzucenia formalnego. Chciałbym też zapytać o to, dlaczego państwo przewidzieliście taką procedurę, która tym organizacjom nie daje żadnej okazji, możliwości do odwołania się od oceny formalnej? To jest dzisiaj standard. Ocena formalna polega na tym, że można w niej przepaść, ale zazwyczaj jest ten tydzień choćby, żeby się od oceny odwołać. W tej procedurze czegoś takiego nie ma. Efektem tego są krzywdzące bardzo działania, efekty, które naprawdę krzywdzą organizacje pozarządowe, konkretne organizacje, które się do nas zgłaszały. Części nie będę wymieniał, natomiast może zacytuję dwie kwestie, które udowadniają jakość pracy nie tyle już może ekspertów oceniających, co osób odpowiedzialnych za ocenę formalną ze strony KPRM.

Uprawnione do startu w tym priorytecie miały być organizacje, które statutowo mają wyróżnioną działalność na rzecz osób starszych. Dlatego też na przykład odrzuciliście państwo ofertę z oceny formalnej – ona nie weszła do merytorycznej – takiej organizacji dosyć uznanej, misyjnej, nie chwytającej żadnych pieniędzy, które gdzieś tam są w obiegu, tylko realizującej swoją misję od lat na rzecz osób starszych w obszarze edukacji cyfrowej. Fundacja nazywa się Pro Cultura, ma siedzibę w Warszawie, realizuje dosyć duże projekty finansowane choćby przez Ministerstwo Cyfryzacji czy też ze środków europejskich. Złożyła do państwa ofertę, którą państwo formalnie odrzuciliście, argumentując to bez możliwości odwołania, że ta organizacja statutowo nie ma wyróżnionego celu, jakim jest działanie na rzecz osób starszych. Ma to w statucie, jest to wyróżnione, jest to wręcz uszczegółowione, bo mowa jest o osobach starszych, w tym wieku emerytalnym, będących w potrzebie, co chyba jest celem w ogóle działania programu „ASY”, który wspiera osoby starsze będące w jakiejś potrzebie, a nie takie, które takich potrzeb nie mają. Fundacja reklamowała się, że tak powiem, od państwa oceny, wyrzuciliście ją państwo do kosza. Powstał list otwarty do premiera Donalda Tuska, na który chyba do tej pory nie ma niestety odpowiedzi. Ta organizacja zrobiła bardzo dobrą, rzetelną robotę i sprawdziła statuty organizacji, które zostały dofinansowane. My też to zrobiliśmy. Szanowni państwo, na liście rankingowej są takie instytucje, które w ogóle nie mają wyróżnionych osób starszych jako beneficjentów swoich działań, jako odbiorców celów statutowych organizacji. Natomiast część ma, ale w sposób ogólny. Na przykład działa na rzecz upowszechnienia srebrnej gospodarki. Nie ma słowa o seniorach, osobach w wieku emerytalnym. Działa na rzecz dzieci, młodzieży, dorosłych, w nawiasie w tym osób starszych – przecinek – w tym emerytów. Takie organizacje przeszły. Są organizacje, które mają podejmowanie działań zwiększających aktywność seniorów w środowisku lokalnym. Nie jest to cel wyróżniony, ale ta organizacja przeszła. Organizacja, o której ja wspominałem, niestety nie trafiła do oceny merytorycznej, a pewnie przygotowała dobrą ofertę.

Jest jeszcze druga organizacja, którą może zacytuję, chociaż może tak troszeczkę nadgorliwie, bo nie rozmawialiśmy o tym, czy powinienem tutaj to robić, ale jednak. Jest to organizacja, która pochodzi z Małopolski, organizacja również odrzucona, ale odrzucona w paradoksalnie dziwny sposób. Stowarzyszenie „Vesna” trafiło na listę rankingową, ale zostało z niej usunięte. Dlaczego? Dlatego, że przeszło ocenę merytoryczną, przeszło wszystko pozytywnie, dostało decyzję o dofinansowaniu, po czym miesiąc po znalezieniu się na liście rankingowej, po uruchomieniu działań projektowych, po uruchomieniu komunikacji, po wydaniu pierwszych pieniędzy otrzymało informację z KPRM, że w związku z nierozliczeniem dotacji z programu „Aktywni+” 2025 jakby decyzja ulega unieważnieniu i pieniędzy, środków nie będzie. Przy czym ta organizacja terminowo 30 stycznia, co udowodniła również nam, złożyła swoje sprawozdanie przez system elektroniczny, następnie wysłała je pocztą i również potwierdziła to, że te dokumenty zostały nadane. Ta organizacja nigdy od państwa nie dostała żadnego wezwania do uzupełnienia dokumentów. Ta organizacja nigdy również, choć się powołujecie państwo w korespondencji z nią, nie otrzymała od państwa wezwania do uzupełnienia braku w zakresie sprawozdania. Po prostu przypomnieliście sobie po pięciu miesiącach, że sprawozdania według państwa nie ma i zabraliście im pieniądze. Zupełnie moim zdaniem niezasadnie.

Jest więcej sygnałów. Nie chcę już tutaj się jakby bardzo mocno na tym wątku skupiać, ale jest dosyć dużo sygnałów też od organizacji, które są bardzo mocno w ostatnim czasie kontrolowane, którym się odmawia rozliczenia dotacji na przykład dlatego, że trzy dni po terminie wysłały pisma. To są żądania zwrotów dotacji. Znamy jeden przypadek, myślę, że uzasadniony. Organizacja raczej poległa w realizacji, ale znamy kilka przykładów, kiedy absolutnie na to nie zasłużyli i dzisiaj spotyka ich jakaś taka nadgorliwa kara ze strony Departamentu Polityki Senioralnej. Ten pierwszy wątek, bardzo przepraszam, to już może za mną. Natomiast apel jest taki, żeby przejrzyć może te decyzje państwa i zweryfikować i być może, jeżeli zaszła jakaś nieprawidłowość, niedopatrzenie z państwa strony, to żeby tę krzywdę jednak postarać się naprawić, a przede wszystkim, żeby w przyszłych latach do programu włączyć możliwość odwołania od krzywdzącej oceny formalnej, o ile oczywiście organizacja da radę swoje racje potwierdzić. Fajnie by to było, bo to jest dzisiaj standard we wszystkich programach grantowych.

Szanowni państwo, priorytet II, ten adresowany do uniwersytetów trzeciego wieku, ten związany z edukacją osób starszych. 3 województwa – rozstrzygnięcia, w 13 nie ma, ale liczby, które dzisiaj zacytowano, pokazują to, o czym my mówiliśmy w grudniu. To znaczy zapotrzebowanie uniwersytetów na te środki jest mniejsze niż się nadgorliwie wydawało pomysłodawcom programu. 10 złożonych wniosków w lubelskim, 6 w lubuskim. Zapewne alokacja, podejrzewam, w tych województwach nie zostanie wykorzystana. My mówiliśmy o tym, że zapotrzebowanie będzie mniejsze, bo te środowiska, te uniwersytety bardzo często nie składały zapotrzebowania, choć mogły. To się potwierdza, nie byłoby problemu, ale te środki jednak nie trafiają do organizacji pozarządowych, które tymi środkami zawsze były bardziej zainteresowane i jak pokazują państwa dane, są też w tym roku. Dlatego tutaj też takie pytanie do departamentu, czy te środki niewykorzystane będą też mogły być przesunięte na inny priorytet?

Już tak kończąc, szanowni państwo, priorytet III, rady seniorów – współpracuję z radami seniorów od 12 lat, bardzo często państwa bardzo cenię. Jesteśmy jedyną organizacją, która nieprzerwanie wspierała poprzez inkubację rad, mikrogranty, inne tego typu rzeczy. Połowa rad nie złożyła w ogóle zapotrzebowania na te środki. Również w grudniu państwu mówiłem, że takiego zainteresowania nie będzie, bo dla samorządów gminnych 20 tys. zł, które trzeba napisać, rozliczyć, administrować tymi środkami, za które niewiele można zrobić, to żadna atrakcja. Szanowni państwo, zdarza się, niestety, analizując listę rankingową, co województwo to różny schemat. Są województwa, które pozwalały finansować wszystko, są województwa, które pozwalały finansować działania bardziej eksperckie. Ale tych działań eksperckich, takich, które polegają na tym, żeby rada mogła się wyszkolić, mogła zrobić diagnozę potrzeb społecznych, mogła stworzyć strategię polityki senioralnej, tych wniosków jest bardzo niedużo. Dominują pikniki, senioralia, proste imprezy i chciałbym zauważyć, że jest pewnego rodzaju duża niesprawiedliwość w ogóle tutaj. NGO w priorytecie I muszą mieć 70 pkt, żeby dostać dotację, o ile oczywiście nie będzie większej konkurencji. Są takie rady seniorów, które w 100-punktowej skali otrzymały 9 pkt i dostaną pieniądze za jakościowo słabe oceny. Tak jak wspomniałem, są bardzo fajne działania takie eksperckie, szkoleniowe, ale ja też mam swoje ulubione projekty. „Cyfrowe okno na świat – warsztaty dla seniorów” – 1090 zł to jest kwota grantu. Oni zrobią za to jedne warsztaty dla 10 osób. Bardzo fajne tutaj, docenione przez ekspertów, całe 21 pkt – „Aromaterapia w praktyce” – 2000 zł, 99 zł wartości grantu. To na pewno zmieni rzeczywistość polityki senioralnej w tej gminie.

Szanowni państwo, rady nie potrzebują tego rodzaju wsparcia, zwłaszcza w takich kwotach i zwłaszcza w sytuacji, kiedy rady w większości – co wiemy, bo się z nami kontaktowali urzędnicy właśnie – nie są angażowane w opracowania tych projektów. Robili to ludzie, którzy obsługują rady seniorów, którzy nie są z działów rozwoju, którzy nie odpowiadają za politykę społeczną. Po prostu dostały zlecenie od wójta czy burmistrza, żeby napisać grant na cokolwiek. Teraz i tak NGO będą to robić, szkolić te poszczególne rady seniorów, w tym takie, które tych szkoleń nie potrzebują po prostu, bo je na przykład miały ze swoich wojewódzkich programów.

Już tak ostatni wątek – szanowni państwo, to mnie też bardzo interesuje, bo reprezentuję organizację ekspercką, analityczną, ale też taką pozarządową, która mówiła też wprost: to NGO potrzebują najwięcej środków i wśród nich będzie największa konkurencja wobec sytuacji, że pozostawiono im bardzo mały budżet, wielokrotnie mniejszy niż w latach poprzednich. Mamy tego wyniki. Państwo wspomnieli o 3 województwach, gdzie mniej więcej w lubelskim złożono 31 ofert, 12 dofinansowano. W podkarpackim 77 chyba złożono, 23 dofinansowano. To znaczy,

że co trzecia dostaje. Zauważcie państwo, każda rada seniorów, prawie każdy uniwersytet trzeciego wieku, a największa konkurencja tam, gdzie najwięcej społeczników działa, gdzie impakt działania programów nawet do 50 tys. zł jest mimo wszystko duży. To jest po prostu niesprawiedliwe i to jest po prostu nie OK, dlatego że jak widzimy, są priorytety, gdzie pieniądze zostaną, są takie, gdzie są bardziej potrzebne, ale ich nie ma. Mówiliśmy, że tam będą potrzebne. Państwo tego nie wysłuchaliście.

Zwracam się o rewizję tego programu w takim szerszym stopniu. My teraz pracujemy nad tym, żeby udostępnić takie szersze dokumenty i we wrześniu taki raport też przedstawić na podstawie zebranych informacji obiektywnych, żebyście państwo pewne porównania mieli, bo sądząc po wypowiedzi pana dyrektora Departamentu Polityki Senioralnej, kompletnie nieprzygotowanego do tematu spotkania, obawiam się, że informacji klarownej, jasnej, obiektywnej z państwa strony może nie być. Dziękuję bardzo za uwagę.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

O głos prosił również pan Łukasz Salwarowski, prezes Stowarzyszenia MANKO – „Głos Seniora”. Bardzo proszę.

Prezes Stowarzyszenia MANKO – „Głos Seniora” Łukasz Salwarowski:

Dziękuję bardzo.

Zacznę od tego, że jak wiemy, aktywizacja jest szansą na odciążenie przeciążonego systemu opieki długoterminowej i służby zdrowia. Cały czas mam wrażenie, że z roku na rok organizacje senioralne dobijają się z informacją, żeby decydenci zrozumieli, jak aktywizacja może odciążyć służbę zdrowia, która jest przeciążona.

Pierwsze uwagi i pytania – dlaczego tak bardzo wolno rośnie ilość środków na aktywizację w Polsce, jeżeli wiemy, i eksperci to podkreślają – jedyna szansa jak uciekać od szpitala, gdzie nie ma miejsc, i od DPS, to jest ucieczka na własnych nogach, czyli właśnie aktywizować? Cały czas brakuje pieniędzy.

Po drugie, dlaczego – może stworzymy jakiś specjalny zespół operacyjny – co roku jest ten sam problem, że ogłaszamy za późno, rozstrzygamy za późno i na realizację jest 4–5 miesięcy? I tu pytanie z naszych gmin przyjaznych seniorom, bo jak wiecie państwo, prowadzimy program „Gmina przyjazna seniorom”, tam jest już 370 samorządów i oni się pytają zwłaszcza o priorytet V, dlaczego co roku oni muszą składać wniosek o dofinansowanie? Dlaczego do tej pory w województwie łódzkim, mówię tu o priorytecie V, nie mają umowy ani pieniędzy? Pytają mnie, żebym zapytał się, co oni mają zrobić w gminie wiejskiej, która stworzyła klub i dzienny dom „Senior+” tylko dzięki wsparciu rządowemu, bo nie jest to gmina bogata, i co oni mają powiedzieć, i co oni mają zrobić od stycznia do sierpnia? Przez 8 miesięcy bez pieniędzy. Ja tu nie widzę propozycji, żeby tę patologię zmienić, bo dofinansowujemy 4 miesiące działalności. Pytanie, co oni mają powiedzieć seniorom? Mają powiedzieć: „Zostań w domu, czyli zostań przedwcześnie niepełnosprawną osobą i przedwcześnie dociąż szpital i DPS, który kosztuje coraz więcej, albo ustaw się w kolejce do ZOL, który wynosi w Polsce ponad rok”.

Sprawa następna. Tych pieniędzy nie ma, jest za mało, a jak powiedziała pani przewodnicząca Lewkowicz, marnotrawimy 6 mln zł, bo daliśmy na priorytet, w którym nie było zainteresowania albo wnioski były za słabe. Jak tak można projektować, żeby zmarnotrawić pieniądze, których nie ma? Więc pytanie, może jest jakaś szansa, żeby te pieniądze uratować? Może są na tej sali albo gdzieś prawnicy, którzy powiedzą, jak je ocalić.

Sprawa następna – priorytet IV, województwo mazowieckie. Dopiero ogłoszono konkurs. Termin rozstrzygnięcia do 6 sierpnia. Umowy podpisane wrzesień–październik. Kolejna sprawa – dlaczego urzędy wojewódzkie tak późno ogłaszają te projekty? To jest pytanie. Jeżeli urzędy wojewódzkie nie były gotowe ani nie chciały brać tych grantów, żeby je rozstrzygać i je prowadzić, dlaczego zostały do tego zmuszone? A jeżeli nie zostały zmuszone i zrobiły to po dobroci, to dlaczego tak późno jest to rozstrzygane?

Sprawa ostatnia – innowacyjność, priorytet I. Moje pytanie: jeżeli coś działa, jakaś organizacja dobrze funkcjonuje, projekty cieszą się zainteresowaniem, są oceniane przez seniorów dobrze, po co ten dyktat i mania innowacyjności? Jeżeli działa, to działa. Zespołu, który strzela bramki, się nie wymienia. Dalej ma grać i wygrywać.

Natomiast kończąc, chciałem się zapytać nas wszystkich, czy jest jakiś pomysł, żeby wreszcie zmniejszyć tę patologię za późnego ogłaszania, za późnego rozstrzygania, powodując, że organizacje na gwałt i rety muszą robić projekty w ciągu trzech miesięcy, marnotrawiąc, oddając albo robiąc po łebkach, bo nie są w stanie tego zorganizować? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie prezesie.

O głos prosiła również pani poseł Lidia Burzyńska, przewodnicząca podkomisji stałej do spraw problemów osób starszych z obszarów wiejskich.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, bardzo wnikliwie i z wielką starannością wsłuchiwałam się w głos zarówno państwa z ministerstwa, jak i strony społecznej. Nie ukrywam, że temat, który dzisiaj naszej Komisji przyświeca, a więc informacje na temat realizacji programu wieloletniego na rzecz osób starszych „Aktywni seniorzy – ASY” w aspekcie seniorów... Bo umówmy się, że nasza najjaśniejsza Rzeczpospolita Polska to są wielkie miasta, ale to są również i wsie, i tak jak byłam tutaj wywołana do tablicy jako przewodnicząca podkomisji do spraw seniorów z terenów wiejskich, zadaję pytanie, jak ta informacja przedstawiona przez państwa dzisiaj ma się nie do statystyk, bo papier wszystko przyjmie, liczby mają to do siebie, że są przekazywane. Jak to się ma, aczkolwiek u poprzedników wybrzmiały już te głosy mówiące o tym, że jednak te małe gminy wiejskie nie są w pełni zaopiekowane... Albo inaczej, nie mają tej perspektywy, możliwości skorzystania z tego. Moje pytanie, jak to się przekłada, szanowni państwo, na te działania, jeżeli chodzi o „Aktywni seniorzy – ASY” na terenach gminy? I tutaj z pełną odpowiedzialnością w 100% popieram te głosy i mam nadzieję, że w końcu kiedyś doczekam się, że realizacja tych programów skierowanych do seniorów nie będzie wyłącznie w okresie lipca, sierpnia tudzież września, tylko nie my jesteśmy sprawcami, że rok ma 12 miesięcy, rozpoczyna się w styczniu, a kończy w grudniu. Ta działalność, czy inaczej korzystanie z tych wszystkich dobrodziejstw, które... Proszę państwa, to nie jest dobrodziejstwo państwa, to jest po prostu działalność na rzecz seniorów; nie będzie tylko pod egidą statystyk, ale będzie ona realizowana w ciągu 12 miesięcy.

Bardzo proszę o udzielenie tej informacji. Wiem, że pan dyrektor może nie mieć możliwości przekazania tego w tej chwili, ale pamiętać, że podział i to, że taka podkomisja została powołana, to jest sygnał, że w końcu odejdźmy od ogólnych cyfr, a zauważmy, że seniorzy mają prawo – i to z wielkim szacunkiem mówię – mieszkać w różnych regionach naszego państwa i musimy zadbać nie tylko o cyfry, ale właśnie o fizycznych seniorów. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Rozumiem, że chodzi o prośbę pani przewodniczącej o to, żeby wyszczególnić, do ilu gmin wiejskich, w których województwach... Macie to państwo. A to szkoda, że państwo nie zawarłście w tym dokumencie, bo prosiliśmy jako Komisja i do protokołu to mówię – gorąca prośba do państwa, żeby zawsze materiały w ten sposób przygotowywać. My już o to prosiliśmy jakiś czas temu. Tak że gorąca prośba, żeby to również przedstawić. Rozumiem, że nie da się tego przedstawić, musimy mieć to na piśmie, żebyśmy mogli to przeanalizować. Tu pani dyrektor, przepraszam, nie ma co się irytować, bo na tym polega praca w Komisji. Naprawdę bardzo o to proszę. To jest państwa rola i to jest nasza rola.

Dobrze, czy ktoś jeszcze ze strony społecznej? Bardzo proszę i poproszę o przedstawienie się.

Pełnomocnik wojewody małopolskiego do spraw polityki senioralnej w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim Edyta Kowalska:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, Edyta Kowalska, pełnomocnik wojewody małopolskiego do spraw polityki senioralnej.

Króciutko tylko chciałam powiedzieć, że słyszałam tutaj ze strony osób wypowiadających się troszkę negatywne wypowiedzi, jeśli chodzi o priorytet III dotyczący rad seniorów. Ja, jeżdżąc po Małopolsce, obserwuję pozytywny odbiór, jeśli chodzi o priorytet III. Co prawda zgadzam się z przedmówcą, który zaznaczył, że nie jest to duża kwota i być może samorządy nie chcą, że za dużo pracy, że to jest 20 tys. zł, ale dla rad seniorów jest to bardzo dużo i wiele rad się

cieszy. Powstają rady; w Małopolsce powstaje trzecia rada powiatowa, z zamiarem również udziału w tym priorytecie. Ten priorytet ma cel taki, który jednak wspiera, aktywizuje te środowiska senioralne, więc myślę, że w kontekście rad seniorów, tych naszych liderów właśnie społeczności lokalnych warto, aby ten priorytet dalej był. Można popracować nad modelem ulepszenia tego priorytetu, dotarcia do większej ilości rad seniorów i zachęcenia właśnie samorządów, które to składają w imieniu rad seniorów projekty. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję; też dziękuję za pani obecność. Bardzo często jest pani gościem na Komisjach, mimo że jest to województwo małopolskie. Na każdą Komisję zapraszamy pełnomocników wojewodów i nawet ci, którzy są jakby bliżej usytuowani, nie uczestniczą. Pani przyjeżdża, za to bardzo serdecznie dziękuję.

Szanowni państwo, czy ktoś jeszcze? To poproszę jeszcze raz, prosi o głos pan Przemysław Wiśniewski, Fundacja Zaczyn. Proszę bardzo.

Prezes zarządu Fundacji Zaczyn, redaktor naczelny „Polityki Senioralnej” Przemysław Wiśniewski:

Tak, tym razem bardzo krótko.

Chciałbym tylko jeszcze jedną rzecz państwu nakreślić, bo być może nie wszyscy z obu stron stołu też wiedzą dokładnie, jak przebiega proces programowania tychże prac wojewódzkich zespołów – można tak powiedzieć – które rozpisują poszczególne konkursy na swoim terenie. Każdy z tych konkursów, a mowa o trzech takich, które zawsze są lokalne, to jest odrębny regulamin, odrębny nabór, odrębni bardzo często eksperci, odrębne procedury. Są wytyczne z KPRM, natomiast województwa też mają tutaj dużo swobody, jeżeli chodzi o opracowywanie tych dokumentów. Najpierw te osoby były szkolone, potem poszczególne urzędy uruchamiały procedurę wewnętrzną, konsultując te dokumenty bardzo często z wieloma wewnętrznymi departamentami, osobami, potem dobierały ekspertów. Ta procedura trwa tak długo i jest tak zajmująca, że to musiało niestety w tym roku po raz pierwszy tyle trwać. Tylko pytanie powstaje takie, czy to wszystko było konieczne? Czy obarczenie po stronie urzędu wojewódzkiego kilkunastu – czy może nawet więcej, kilkudziesięciu – osób działaniami, które służą później ocenie 6 wniosków, po to, żeby dofinansować 6 z nich na kwotę pewnie 300 tys. zł, czy to ma jakikolwiek sens? Czy to nie powinno się jednak odbywać centralnie po stronie przygotowanej do tego jakiegokolwiek instytucji? Kiedyś było to Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, potem KPRM, rozważano w zeszłym roku, takie sygnały były, żeby takie rzeczy robił Narodowy Instytut Wolności, który do tego byłby pewnie znakomicie przygotowany. Rozważcie państwo posłowie jakiegokolwiek zmiany. Rządowe programy wieloletnie też można zmieniać po to, żeby były lepsze.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję za tę sugestię.

Ponieważ nie ma już zgłoszeń ze strony społecznej, to poproszę pana dyrektora o udzielenie odpowiedzi. Panie dyrektorze, sporo gorzkich słów tutaj padło i również konkretne informacje, i pytania dotyczące oceny i weryfikacji złożonych projektów. Bardzo pana poproszę o szczegółowe odniesienie się do pytań. Proszę uprzejmie.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

Szanowni państwo, chciałem podziękować, bo każde pytanie i każda też krytyka konstruktywna pozwala nam doskonalić nasze działania.

Będę chciał się odnieść, bo też pojawiły się kwestie, które wymagają wyjaśnienia czy sprostowania. Chciałbym też dać wyraz temu, że chcemy zawsze działać niezwłocznie i szybko, ponieważ w międzyczasie poprosiłem o te dane, o które pani przewodnicząca pytała, jeśli chodzi o dofinansowanie i terminy w priorytecie I. Tutaj muszę powiedzieć, że ze wszystkimi ofertami te podpisy były składane, tak jak wspomniałem, w terminie do tygodnia. Ostatnia umowa została podpisana w poniedziałek i środki zostaną wypłacone jutro. Tak że tutaj termin też jest niezwłoczny.

Jeśli chodzi o kwestię, która się pojawiła, ona przewijała się w kilku wypowiedziach, chcę zapewnić...

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

To przepraszam, bo pan udzielił odpowiedzi tylko w związku z priorytetem I. Tutaj były uwagi, że cztery miesiące czekają na środki, więc jakby nie jest to pełna odpowiedź. Rozumiem, że z wyjaśnieniem, dlaczego tych pieniędzy nie ma – bo usłyszeliśmy, że nie ma – otrzymamy, tak jak mówiłam, najpóźniej do 28 lipca. Poproszę uprzejmie.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Aleksander Jakubowski:

Jeśli chodzi o kwestię dotyczącą środków z priorytetu II, III i IV, tu reagujemy na bieżąco. To znaczy dostajemy wnioski od wojewodów o przesunięcia między tymi priorytetami. Tutaj pani prezes, państwo też wskazywali na tę potrzebę i my też reagujemy elastycznie. To znaczy, jeżeli większe zapotrzebowanie jest w priorytecie IV, mniejsze wykorzystanie w priorytecie II, otrzymujemy wniosek od wojewody i następuje tutaj przesunięcie, tak żeby najbardziej efektywne możliwe wykorzystanie tych środków nastąpiło.

Jeśli chodzi o priorytet III, pani prezes Lewkowicz też to wspominała, priorytet III ma charakter nowatorskiego rozwiązania. Też ci oferenci uczą się, te rady seniorów czy gminy po raz pierwszy właściwie. JST kierowały do nas te wnioski, ale tu też planujemy ponowne przeprowadzenie, bo też jest taka możliwość. Rozważamy jeszcze raz ponowne przeprowadzenie konkursu.

Jeśli chodzi o wątek, który się pojawił, żeby było szybciej, nam też na tym zależy. Pamiętamy, że te wymagania też wynikają z uwarunkowań budżetowych, wdrożenia jako nowego programu. My chcemy na przykład priorytet I na przyszły rok jeszcze w tym roku ogłaszać. III i V również, więc to jest wspólna troska.

Było pytanie też pani przewodniczącej, jeśli chodzi o różnice między poszczególnymi priorytetami – to oczywiście zależy też od wielkości województw, od liczby ofert, które zostały złożone. Oceniali wojewodowie, tutaj też kryteria oceny były jednolite, ale oczywiście ta jakość wniosków mogła być zróżnicowana też pod tym względem.

Jeśli chodzi o uwagę pani prezes Lewkowicz, jeśli chodzi o priorytet I, to nie kwestie środków, ale tej jakości oferty, ponieważ z tych, które przekroczyły próg punktowy, niedofinansowania na dzień dzisiejszy nie otrzymała tylko jedna oferta. Tutaj też oczywiście będziemy podejmować starania, działania, tak żeby jak najbardziej wyjaśnić te oferty, które spływają, by były jak najlepsze, bo wtedy będą najlepsze zadania zrealizowane. To też jest wspólny mianownik.

I też, tak jak wspomniałem, tutaj było pytanie ze strony pani prezes, jeśli chodzi o zarządzanie tymi środkami – na bieżąco reagujemy, na bieżąco są zgody, otrzymujemy wnioski o przeniesienie środków i występujemy z takimi zgodami.

Ze strony społecznej pan Wiśniewski zadał pytanie o kwestię oceny. Ocena nie była przeprowadzana przez panią minister, nie była przeprowadzana przeze mnie czy przez dyrektora departamentu, bo zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przeprowadza to komisja. Komisja składa się w zdecydowanej większości z urzędników, członków korpusu służby cywilnej, którzy są też neutralni politycznie, fachowi, mają doświadczenie w tym obszarze. Był też udział przedstawiciela organizacji pozarządowych i tutaj naprawdę zastrzeżenia sformułować trudno.

Jeśli chodzi o to, co pan przedstawił w kwestii dotyczącej procedury odwoławczej, to ja tu chcę tak najbardziej fachowo odpowiedzieć, że model wynika z tej ustawy. W tej ustawie nie przewidziano wydawania decyzji administracyjnej o przyznaniu dofinansowania czy odwołania. My działamy jak najbardziej legalnie i praworządnie, związani przepisami tej ustawy. Rozumiem, że to jest pewna poetyka, którą też przyjmuję, ale chcę zapewnić, bo tutaj cytuję – pan powiedział – że „wyrzuciliśmy do kosza”. Zapewniam, że żadne pismo, które do nas trafia, nie jest wyrzucane do kosza. Odpowiadamy na pisma, sprawy są analizowane. Jeśli chodzi o te dwie organizacje, o których pan powiedział, tutaj muszę powiedzieć, że stan faktyczny, który znam, który był przedmiotem postępowania wyjaśniającego, przedstawia się odmiennie.

Jeśli chodzi o kwestię, którą pan poruszył, dotyczącą złożenia sprawozdania, tutaj regulamin wyraźnie wskazuje, że umowa nie zostanie zawarta z oferentem, jeżeli oferent nie złożył sprawozdania z realizacji zadania publicznego dofinansowanego i sprawa ta była weryfikowana bardzo dokładnie. Także mamy w systemach naszych, w generatorze dane cyfrowe, które potwierdzają, że te sprawozdanie nie zostało złożone. Naprawdę muszę zapewnić, że mocno sprawom się przyglądamy, jeżeli dostajemy takie informacje, bo nie zostało wyrzucone do kosza,

dostaliśmy pismo, bardzo wnikliwie analizujemy każdy przypadek. Te informacje, które pan przedstawił, nie znajdują potwierdzenia w danych, w stanie faktycznym, który został ustalony przez nas.

Wspominał pan też o kontrolowaniu organizacji. Weryfikacja wydatkowania środków publicznych musi być staranna. To było przedmiotem, także na Komisji były omawiane tutaj wystąpienia Najwyższej Izby Kontroli. Środki publiczne muszą być wydatkowane rzetelnie i to jest w interesie tych organizacji, które dobrze działają właśnie, żeby ta weryfikacja następowała. Przeprowadzane są monitoringi przez pracowników departamentu i w zdecydowanej większości przypadków potwierdzają one świetną realizację zadań przez państwa. Tutaj przedstawicielom organizacji też chciałem za to bardzo mocno podziękować. To jest okazja do tego, żeby to przedstawić. Jeżeli trafiają się czarne owce, to tym bardziej powinniśmy się cieszyć, że są dzięki tej wnikliwości i kontroli wyłapywane. I też odpowiadam tutaj na to pytanie, które pan też zadał, czy te środki niewykorzystane mogą być przeznaczone na inny priorytet – tak, między II, III a IV priorytetem mogą być przesunięcia, nie w przypadku I i V.

Jeśli chodzi o kwestię dotyczącą troski wyrażonej przez pana prezesa Salwarowskiego, to jest wspólna troska i pewną odpowiedzią na to jest to – tutaj pani dyrektor departamentu Muszyńska też to sygnalizowała – że chcielibyśmy stworzyć przynajmniej dwuletnie ujęcia z rocznym rozliczeniem, bo wtedy wyjdziemy z tego problemu, który niezwykle celnie pan ujął jako pewne przekleństwo jednego roku, gdzie musimy wykonać i działania merytoryczne, i te finansowo-organizacyjne – przepraszam za określenie – papierologiczne.

Jeśli chodzi o słowa pani poseł Burzyńskiej dotyczące gmin wiejskich, w przypadku przyznawania środków dodatkowe punkty były za to, jeżeli działania były prowadzone w gminach wiejskich. Jest to jednym z elementów tego monitoringu, na co pani poseł odpowiadałem, jeśli chodzi o sprawozdania z realizacji działań w programie, ale oczywiście to jest statystyka, o której pani mówiła, ale tu jest też ważny człowiek, więc mam nadzieję, i też tutaj z panią naczelnik będzie prośba, żeby nie tylko pokazywać statystykę, ale dawać konkretne przykłady, za którymi stoją konkretni ludzie, tych realizacji na terenach wiejskich.

Też zadbalismy o to – tak jak pani przewodnicząca powiedziała, to jest wymóg z mocy prawa – żeby te informacje, wyniki ogłoszeń były jawne, ale już w tych ogłoszeniach zamieściliśmy w nawiasach przy nazwach oferenta, jaka gmina jest: czy ona jest gminą wiejską, czy miejsko-wiejską, właśnie żeby też to było zaznaczone, żeby to też było jasne, jakie środki idą i także, żeby nas czy krytykować, czy pochwalić, ale żebyśmy mieli tutaj dane do pogłębionej rozmowy. To z tych elementów, które udało mi się odnotować. Te kwestie, które powiedziałem, obiecałem, jeśli chodzi o zweryfikowanie, przedstawienie na piśmie. Też wynika to z faktu, że pewne dane będziemy chcieli zaciągnąć po prostu od wojewodów. Jest pani pełnomocnik, tutaj też współpraca się odbywa bardzo dobrze. Mam nadzieję, że państwo nie narzekają na nadmiar tych spotkań z nami w realizacji. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze. Zaciągnijcie państwo te dane, tak jak pan powiedział, bo to miało być zrobione już na dzisiejsze posiedzenie Komisji, nie mamy tego w materiale.

Panie dyrektorze, nadal pozostaje otwarte pytanie. Poproszę o odpowiedź na piśmie, dlaczego tylko 10 województw na 16 ma przyznane projekty w ramach priorytetu I; dlaczego tylko 3 na 16 jako priorytet II – edukacja osób starszych. Te pytania podobnie z IV – integracja wewnątrzpokoleniowa, jedynie 2 województwa otrzymały wsparcie. Ja już dziękuję bardzo. Mamy jeszcze 1 pkt i posiedzenie podkomisji stałej o godzinie 17:30.

Szanowni państwo, dziękuję państwu, proszę o uzupełnienie tego materiału, tak jak się umawialiśmy, i o przekazanie również tych informacji, które państwo macie, to znaczy ten podział na gminy wiejskie, żebyśmy mogli się tym zająć na posiedzeniu podkomisji, bo jak rozumiem, pani przewodnicząca z takim zamysłem o to prosiła.

A my przechodzimy do pkt 2: informacje przewodniczących podkomisji stałych na temat prac w podkomisjach. Podkomisja stała do spraw zdrowia osób starszych, bardzo proszę panią przewodniczącą Alicję Chylicką o przedstawienie sprawozdania.

Posel Alicja Chybicka (KO):

Szanowni państwo, sprawozdanie obejmuje okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2026 r.

W okresie objętym sprawozdaniem podkomisja odbyła trzy posiedzenia, w trakcie których wysłuchała informacji ministra zdrowia na następujące tematy: leczenie choroby Alzheimera; dostępności osób starszych do specjalistów oraz badań obrazowych: TK, MRI i PET; leczenia chorób onkologicznych u osób starszych; nowoczesnych sposobów leczenia choroby Alzheimera i dostępności do diagnostyki genetycznej w tej chorobie; zastosowania leczenia protetycznego stawów biodrowych, kolanowych u osób starszych z udziałem psycho i fizjoterapii; oraz leczenie zaburzeń słuchu u osób starszych – protetyka, dostępność do aparatów słuchowych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Podkomisja do spraw problemów osób starszych z obszarów wiejskich, pani przewodnicząca Lidia Burzyńska.

Posel Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

W okresie od stycznia do czerwca podkomisja odbyła cztery posiedzenia, w trakcie których wysłuchała informacji: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat priorytetów i działań zaplanowanych w lokalnych strategiach rozwoju w ramach lokalnych grup działania na rozwój usług społecznych dedykowanych seniorom; ministra zdrowia na temat dostępności środowiskowej opieki pielęgniarstwa na obszarach wiejskich; sekretarza stanu, pełnomocnika rządu do spraw polityki senioralnej oraz sekretarza stanu, wiceprzewodniczącej komitetu do spraw pożytku publicznego na temat organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych na obszarach wiejskich, zakresu ich działania oraz zasad ich finansowania ze środków samorządu lokalnego; oraz od ministra zdrowia na temat zapotrzebowania na wyroby medyczne, rehabilitację leczniczą seniorów z terenów wiejskich. I tak, poza tym sprawozdaniem powiem państwu jedno – jako osoba mieszkająca na terenach wiejskich, ale również i wspierająca, dbająca, czująca seniorów z tych terenów – że działalność tej podkomisji jest bardzo istotna, bardzo ważna, ponieważ pokazała, zobrazowała, to powtórzę, co pan dyrektor był łaskaw powiedzieć, że oprócz statystyk seniorzy na terenach wiejskich zasługują nie tylko na pamięć, ale również i na wspieranie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Podkomisja stała do spraw bezpieczeństwa osób starszych – w zastępstwie pani przewodniczącej Ewy Kołodziej poproszę panią wiceprzewodniczącą Annę Cicholską.

Posel Anna Ewa Cicholska (PiS):

Dziękuję.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, drodzy goście, przedstawiam sprawozdanie podkomisji stałej do spraw bezpieczeństwa osób starszych Komisji Polityki Senioralnej za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2026 r.

W okresie objętym sprawozdaniem podkomisja odbyła trzy posiedzenia, w trakcie których przyjęła plan pracy na drugie półrocze 2026 r. oraz wysłuchała informacji: ministra sprawiedliwości na temat ochrony prawnej seniorów, ubezwłasnowolnienia opieki prawnej i kurateli; ministra zdrowia na temat dostępności telemedycyny dla osób starszych; ministra spraw wewnętrznych i administracji oraz ministra obrony narodowej na temat właściwych zachowań osób starszych w sytuacjach zagrożeń bezpieczeństwa oraz innych sytuacjach kryzysowych, ze szczególnym uwzględnieniem poradnika bezpieczeństwa. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, podkomisja stała do spraw aktywizacji społecznej i zawodowej osób starszych – w związku z długotrwałą nieobecnością pani przewodniczącej Agnieszki Buczyńskiej jako przewodnicząca Komisji Polityki Senioralnej przedstawię państwu sprawozdanie.

W okresie objętym sprawozdaniem podkomisja odbyła dwa posiedzenia, w trakcie których wysłuchała informacji na temat udogodnień dla pracodawców zatrudniających seniorów –

dofinansowanie miejsc pracy dla osób starszych, ulgi podatkowe i zwolnienia z ZUS dla pracowników w wieku emerytalnym, elastyczne formy zatrudnienia seniorów; oraz wysłuchała informacji na temat opodatkowania zatrudnienia seniorów. Bardzo dziękuję, szanowni państwo.

Czy są jakieś uwagi do przedstawionych sprawozdań? Nie widzę. A zatem stwierdzam, że Komisja wysłuchała sprawozdań.

Szanowni państwo, również stwierdzam, że Komisja wysłuchała informacji dotyczącej realizacji programu na rzecz osób starszych „Aktywni seniorzy – ASY” w poszczególnych priorytetach z podaniem liczby wyłonionych w konkursach organizacji oraz udzielonych dotacji. Komisja wnioskuję o uzupełnienie materiału o terminy ich przekazania i odpowiedzi na piśmie.

Bardzo państwu serdecznie dziękuję. Zamykam posiedzenie Komisji. Za chwilę dosłownie spotykamy się w gronie podkomisji do spraw aktywizacji społecznej i zawodowej seniorów, a państwu dziękuję.